

రణ్యము, బదరికావనము, కాంచిపురము, శ్రీమహాలక్ష్మీ, భూదేవి, అనిశాదేవిసమేతముగా శ్రీవేంకటేశ్వర నామమును ధరించి అది శేషునకు యిచ్చిన వరము ప్రకారము శేషాది యందు స్వయంవ్యక్తముగానివసించియండిదుషులగురాక్షసాదులను సంహరించుచు సాధుజనులను, భక్తులను రక్షించుచు కలో వేంకటేశ్వరా అను ఆరోధకిననుసరించి అన్ని యుగములందునుప్రజలనుకాపాడుచు భక్తువత్సలుదననిన్ని, ఆపదబాంధవుడనిన్ని, దరిద్ర మఃఖసంహరుడనిన్ని పృజల వేత స్తోతాదులను జేయించుకొనుచు ప్రత్యక్షదైవమై మానవలోకమును కాపాడుచుండెను. ఈవిధముగా శ్రీమహావిష్ణువు వేంకటేశ్వరనామమునుదాల్చి దస్యాదులను, మేచ్చు లను, రాక్షసులను సంహరించుచు ధర్మమార్గానువరులగులను, మానవులనుకాపాడుచుండుటవలనరాక్షసాదులగుదుర్చారులు గాగ్రమచులమిందకువచ్చి పృజలను బాధించుటకు శక్యముగాక రంధ్రాన్వేషణముజేయుచు కాలముకొరకు నిరీక్షించుండిరి.

మేచ్చుడైన బ్రాహ్మణుని వృత్తాంతము

శానకాది మహామునులారా! శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి మేచ్చుకన్యకను వరించినవృత్తాంతమునుజెప్పుదవినుడు. ఆకాలమునందు గౌతమినదీతిరమునందు సోమప్రభాకరమను ఒక గ్రామముకలదు. ఆగ్రమ సమాపనునందు బ్రాహ్మణాగ్రహముగలదు. ఆగ్రమమునందుగల బ్రాహ్మణులు వేదాధ్యయన సంపన్నులున్నా, షట్చాప్త పండితులున్నా, నిత్య

కర్మనుషోన నంపన్నలున్న, అతిథి అభ్యాగతులను ఆదరించుచు పాడిపంటలతోను, సిరినంపదలతోను నుఖముగా జీవించుచుండిరి. ఆగార్మమునందు నారాయణశర్ముయను బ్రాహ్మణుడునోమా బాయియను భార్యగలచాడై పండితుండై నుఖంబుగా కాలము గడుపుచుండెను, ఈవిధముగా చాలా కాలము గడచినపిమృటాదంపతులకు ఒకపుత్రుడుగలిగెను. ఆదంపతులకు చాలాకాలమునకు పుత్రుడు గలుగుటవలన ఇనందమునుపొంది రామశర్ముయనినామధేయమునుజేయించి కాలక్రమమున ఆన్నపూర్ణాశన, కేశభండన, ఆష్టరాభ్యాసాను లను జేయించి చవివించుచుండగా గర్భాష్టమి నంపార్పు మయ్యెను ఆగర్భాష్టమియిందు యథాచిధిగా ఉపనుషదము జేయించి వేదశాస్త్రములను గురువులవలన జెప్పించచు తమకుమారుడు రామశర్ముక్కు బుద్ధికుశలతకు ఆనందమును పొందుచుండిరి, ఈవిధముగా కొంతకాలము జరిగిన పిమృట ఆబాలుని తల్లిదండ్రులు వ్యాధిగ్రస్తులై తమకుమారుడు రామశర్మును, తన గృహా భూవస్తువాహాదులను మేనమామలకు వప్పగించి స్వగ్రహట్టణమునకు వెళ్ళిపోయిరి.

రామశర్మ మేనమామలు భూవనతాదులను ఆకమించుకొని రామశర్మకు వేదాదులనుజెప్పించక, ఆదరించక, అమూల్యగలవారలై ఆరామశర్మును మూర్ఖుడనిన్ని, దుర్మార్గుడనిన్ని, కామాంధుడనిన్ని దూషించుండిరి. రామశర్మ బాల్యమువలనను, దుష్టసహవానమువల్లనున్న, స్వేచ్ఛగా తిరుగుచుండగా ఇరువదినంవత్సరములు ప్రాయమువచ్చెను. రామశర్మ మేనమామలు అనందరణజేయుటయు, రామశర్మ

చదువుకొనక దుష్ట సహవాసముగఁ వాడై తిరుగుచుండుటయు
ఆ అగ్రహశరమునందుగల బంధువర్గాదులవారలు యెన్ని
వర్యాయములు జెప్పిననువినక రామశర్మ తిరుగుచుండుటను
జూచి బంధుమిత్రాది వర్గములవారు విచారించి ఒకనాటి
కాలమునందు వీరలందరునుకలసి రామశర్మను పిలచి—
“ఓ రామశర్మ! నీవు వేదాది శాస్త్రములను అభ్యసించ
కుండా కాలమును వృథాగా గడుపుచుంటేవి. కాలము
వృథాగా పోవుటవలన నీకు మేలుగలుగదు.

శ్లో. జలబిందు నిపాతేన క్రమశః పూర్వతేఘుటః
సహేతుక సర్వవిద్యనాం ధర్మస్యచ ధనస్యచ.

అని జెప్పుబడియున్నాది. అనగం ; ఒక్కొక్క నీటిబిందువును
కడవలో బోయుచుండుటవలన క్రమముగా ఆకడవ నీటితో
నిండునటుల విద్య ధనములను క్రమముగా అభ్యసించుచు
సంపాదించుచున్నయెడల క్రమముగాపండితుడును, ధనవంతు
శును అగునని జెప్పుబడియున్నది. అటువంటికాలమునునీవు
వృథాగా పోగొట్టుకొనుచున్నావు. నీవు చదువుకొనక తిరుగు
చుండుటవలనవిద్యవిషీసుదవనిన్ని, మూర్ఖుడవనిన్నిపిలువ
బడుచుందువ. విద్యధనహిసులను యెవరును ఆదరించరు.
నీవు పండితవుతుండవయ్యును విద్య నేర్చుకొనక పోవుట
వలన పెద్దవాడవైనపిమ్మట నిన్ను అందరును తృష్ణముగా
జూతురు. ఇంత వయస్సు వచ్చిన పిమ్మట విద్యలభించదని
సంశయము జిందకుము. విద్యను, ధనమునునంపాదించుటకు
వయస్సుతో నియమములేదు. మంచినడవడి, బుద్ధికుశలతల

వలన ఈ రెండును సులభముగా సంపాదించవచ్చును "ఆని వాడందరును ఆనేక ఉషమానవాక్యములతో జెప్పగా రామ కర్ణ దురభిమాసముగలవాడయ్యను, శాంతముగా—“బంధు ఏతాగ్రుదూరా! నేను ఏఱ జెప్పిన పృకారముగా కాశీ క్షేత్రమునకువెళ్ళి శ్రీ అస్త్రపూర్ణ విశ్వేశ్వరులను సేవించుచు, విద్యాదుల నభ్యసించి మిదర్ఘనమునకు వచ్చేద” నని జెప్పి మేనమాములతోను, మేనత్తులతోను జెప్పి మంచిముహూర్తమునందుబయలు దేరి కాశీమహాక్షేత్రము కకువెళ్ళి పండితులవలనవిద్యాదులనునభ్యసించుచు ఒకఅనాధ్యాయ కాలము నందు శ్రీవిశ్వేశ్వరుని ఆలయమునకు ఉత్తర మందున్న ద్వారభాగమునందు గూర్చండి అ ద్వారముచొక్క పైభాగమందుగల రాతిమిదను లిఖింపబడియున్న శానసమును ఈ విధముగా జదువుకొనెను.

“ఏమానవుడుగాని ఈ కాశీ గంగను తీసుకొనివెళ్ళి రామేశ్వరమందు నివసించియున్న రామేశ్వరునకు అభిషేకముజేసి అచ్చటి సేతుజలమును తీసుకొనిపచ్చి తీ విశ్వేశ్వరుడైన నాకు విఘ్నములు లేక మూడు పర్యాయములు సేతుజలమును అభిషేకం జేసినవారలకు నేను పృత్యక్షమై వారు ఆడిగిన వరముల నిచ్చెదను”

అని వ్రాయింపడియున్న శాననమును జదువుకొని సంతోషమునబోంది విధ్యాధనములను శీర్షి విశ్వేశ్వరునివలన పొందవచ్చునని తలంచి వెంటనే కాశీ కావిడినిగట్టి రామేశ్వర స్వామికి అభిషేకమును జేయటకు గంగాజలమును తీసుకొని

వెళ్ళి రామేశ్వరమువెళ్ళి స్వామికి అభిషేకమునుజేసి సేతు
 జలమును తీసుకొని కాశీవచ్చి శ్రీ విశ్వేశ్వరునకు అభిషేక
 మునుజేసి తిరుగు శీంగంగు దీసుకొని రామేశ్వరమువెళ్ళి
 రామేశ్వర స్వామికి అభిషేకముజేసి సేతుజలమును శీం విశ్వే
 శ్వరునకు అభిషేకముజేయఁచు ఈవిధముగా మూడుపర్యాయ
 ములు గంగాబలమును రామేశ్వరస్వామికి అభిషేకమునుజేసి
 విశ్వేశ్వరునకు రెండుపర్యాయములు నిర్విఫ్పుముగా సేతు
 జలమును అభిషేకముజేసి మూడువపర్యాయము సేతుజల
 మును దెచ్చుచుండగా రామశర్మ భుజమునందుగల కాశీ
 కావిడి జారి క్రిందపడి సేతుజలము నేలపాలయ్యెను. ఈవిధ
 ముగా సేతుజలము పోవుటకు రామశర్మ విచారమునుపొంది
 తిరుగు రామేశ్వరమునకువెళ్ళి సేతుజలఁ, నుదెచ్చుచుండగా
 కాశీకేత్తముజేరగానే కావిడిజారి కీర్తిదపడి సేతుజలముకారి
 పోయెను. తిరుగు రామశర్మ రామేశ్వరమువెళ్ళి కాపడిని
 జాగ్రిత్తగా భుజమునుండి జారకుండులాగునభుజమునకుగట్టి
 బయలుదేరివచ్చి కాశీ విశ్వేశ్వరుని ఆలయములోసికి ప్రథే
 శించగానే కావిడి విరిగి కీర్తిదపడిసేతుజలము క్రిందనుపొర్లి
 పోయెను. ఈవిధముగా మూడుపర్యాయములు అభిషేకము
 జేయఁటకు విఫ్పుములు గలుగుచుండుటవలన విచారమును,
 కోపమును గలవాడై గర్భగుడిలో అర్చకాదులు లేనిసమయ
 మునుజూచి కావడికి కట్టిన కర్మనుదీసి పైకియైత్తి-“ఓ విశ్వే
 శ్వరా! నీవ వాగిని శాసనమునుజూచి నీదర్శనమునుజేసి
 నీవలన వరములను పొందవచ్చునవెడు సంతోషముతో
 వ్యయప్రయానెలకు సహించి రెండుపర్యాయములు సేతు

జలమును ఆభిషేకమును జేసితిని. మూడవపర్యాయము సేతు జలమును దెచ్చుచుండగా మధ్యమార్గమునందే సేతుజలము వృధాగా పోవుచున్నది. ఈవిష్టములకు నీవే కారకుడవు. మూడవపర్యాయము ఆభిషేకము జేసినయెడల నాకు వరము లనొ యిన్వేవలసివచ్చునవెడి తలంపుణో నాకు విష్టములను జేయుచున్నావు. నీవు ఖాసిన శాసనము ప్రకారం నాకు వరములను యిచ్చేదవా ? లేక ఈక్రమతో నీబుర్ఱి బ్రంద లగునట్లు సగులకొట్టి నాబుర్ఱి పగులకొట్టుకొని వచ్చేదన"ని జెప్పి కర్ఱతో కొట్టబోవగా అశరీరవాకుట్టన— "ఓ రామ శర్మ ! నేను నీకు రెండవజన్మంబున వ్రచకవర్తినిగా జేయుటకు తలంచితిని. నేను ఈ కాలమునందు ప్రత్యక్షమై వరమును యిచ్చుట తగదు. నన్ను వృధాగాకొట్టక యింటికి పోయి నుఖముగా నుండుమ " ని జెప్పేను. విశ్వేశ్వరుడు అశరీరవాకుటన జెప్పిన మాటలను రామశర్మవిని— " పరమేశ్వరా ! నన్ను రెండవజన్మమునందు చక్రవర్తిగా జేయుదు నని జెప్పితివి. అటులనే నాకు వరమును యిమ్ము " అసి జెప్పి తాను తిన్నగా మణిక్రణి కాఫుట్లమునకువెళ్ళి గంగా మహానదిలో ఆముట్టానాదులను నెరవేరుచుకొనుచున్న శంకర గోవిందాచార్యులువారసి ప్రసిద్ధిని పొందియున్న స్వాముల వారి (యతీశ్వరుడు) నన్నిథివెళ్ళి — " స్వామి ! నాకు ఆతురసన్యాసము యిప్పించవలసినద " ని ప్రార్థించెను. స్వాములవారు రామశర్మ ప్రార్థించుటనువిని కరుణగలవాడై రామశర్మకు పెంటనే ఆతురసన్యాస ముహదేశముజేసి కాపోయాంబరములను, దండకమండలమునుచ్చి ఆశీర్వదించి

పంపించివేసెను. రామశర్మ ఆతురసనాయసాశ్రమమునుసీవ్క
రించి తిన్నగా విశ్వేశ్వరుని నన్నిధికివెళ్లి-“ ఈ విశ్వేశ్వర
స్వామి ! నాకు రెండవజన్మవచ్చినది. గావున నీవు జెప్పిన
విధముగా వరమును యివ్వపలసిన ” దని పౌర్ణించెను.
ఆమాటలను విశ్వేశ్వరుడు వినిత్సుర్యముపోంది-“ ఈద్విజుడా!
నీవు నావలన బలవంతముగా వరమును పొందుచున్నావు.
నీవు దండమును, కమండలమును గంగానదిలో పొరవైచి
ఈ గంగాప్రవాహమునకు యెదురుగా తీరముననే కొంత
దూరము వెళ్లుము. అచ్చట ఒక మర్మివృక్షము గలదు.
ఆవృక్షముక్కిర్భంద గూర్చుండియండుము. పిమ్మట నీకు రాజ
యోగము పట్టును” అని జెప్పి పంపించివేసెను.

రామశర్మకు రాజయోగము పట్టుట

రామశర్మ శ్రీపౌర్వతీ పరమేశ్వరుడైన విశ్వేశ్వరుడు జెప్పిన
వాక్యములనువిని ఆనందమునుపొంది బయలుదేరివెళ్లిగంగా
నదిలో దండకమండలమును పడవైచి తిన్నగా గంగానది
గట్టున బయలుదేరివెళ్లి అగంగమహానదీ తీరమునందుగల
మర్మిచెట్టునుజూచి సంతోషించి ఆ చెట్టు మొదటిభాగము
నందు విశ్రవించి గూర్చుండియండెను.

రామశర్మ గజసీమహమ్మదని ఖ్యాతిపొందుట
ఆ గంగానదీ తీరమునకు కొంతదూరములో మహమ్మ
దీయుల రాజ్యము గలదు. ఆరాజ్యమును మహమ్మదీయులే
పరిపాలన జేయమండిరి ఆరాజ్యమును పరిపాలన జేయు

రాజులను నుల్లానులని పిలువబడుచుండిరి. ఆనుల్లాను మర
 ణించినపిమృటవంశపరంపరహక్కలులేకపట్టపుటేనుగునకు
 బంగారుకలశముతోనీరును. పుష్టమాలను యిచ్చి మంత్రాలు,
 సేనానాయకులు, సామాతరాజులు, పురమునఁదుగలగొప్ప
 ధనవంతులైన మేఘులు సభామందిరమునందు ఆసీనులై
 యుండి ఆ యేనుగుతో -- “ ఓ కరిరాజు ! నీవు ఈసభా
 మందిరమునందు ఆసీనులై యున్నవారిలో నుల్లానుపదవిని
 జేయగల ఒకరిని నీవు యెన్నుకొనుము ” అని జెప్పివదలె
 దరు. ఆ యేనుగు నుల్లానుపదవిని నిర్వహించగల సమర్థుని
 కనుగొని కలశోదకము శిరస్సునఁదుపోసి పుష్టమాలను
 కంఠమునఁదువేసి ఆతనిని తనతొందముతోయెత్తి తనకుంభ
 స్ఫుర్తిలమునఁదు గూర్చందబెట్టుకొనును. ఆయేనుగుచేత ఎన్న
 కొనబడినవాడే ఆదేశములకు నుల్లాను ఆని పిలువబడుచు
 దేశమును ప్రజలను పాలించుచుండెడి ఆచారము గలదు.
 ఆ మహామృదీయ రాజ్యమును పాలించుచున్న నుల్లాను
 కొంతకాలముకిర్చిందట మరణించగా ఆరోజున నుల్లానును
 యెన్నుకొనవలసిన దినమువచ్చేను. ఆదినమునఁదు మంత్రి
 సేనాధ్యక్షాది మహాజనులు సభామందిరమును ఆలంకరించి
 యుండగా పట్టపు యేనుగును ఆలంకరించి ఆయేనుగునకు
 కలశోదకము, పుష్టమాలను యిచ్చి — “ ఓ కరిరాజు !
 నుల్లానుపదవికి సామర్థ్యము గలవానిని నిర్ణయించవలసిన ”
 దని జెప్పి యేనుగును విడిచిరి. ఆయేనుగు సభలో నున్న
 వారలను ఆందరను విడచి వారలను పురజనులను తనతొంద
 ముతో తోలగించుకొనుచు తిన్నగా గంగాతీరమునఁదుగల

మరీచెట్లు మొదటను గూర్చండియున్న అతురనన్యసియైన
 రామశర్వవద్దకువచ్చి కలశోదకమును శిరస్సునందుబోసి
 కఁఠమునందు పుష్పమాలను వేసి అతనిని తనతొఁడముతో
 యొత్తి తన కుంభస్తలమునందు గూర్చండబెట్టుకొని మంగళ
 వాయిద్యములు మోహచండగా మంత్రివర్యాది పురజనులు
 తనవెంట వచ్చుచుండగా ఆ యేనుగు తిన్నగా నగరము
 లోనికివచ్చి సింహాననమునందు ఆతనిని గూర్చండబెట్టి
 యధావిధిగా అతనిని ఆశీర్వదించి అయ్యేనుగు తనసానము
 నందు నిలచెను. ఆవింతను మంత్రివర్యాదులుజూచి ఆశ్చర్య
 మునుపొంది ఆతనినేసుల్లానుగా నిర్ణయించుకొని గ్రామము
 లందును, పురమునందును, రాజనగరులందును ప్రపచారమగు
 నటులశేయించి తమాచారములననుసరించితలంకారములను
 గొప్ప ఉత్సవాధులను విందులను జేయించుచుండిరి. మంత్రి
 వర్యాదులు సుల్లానును గౌరవించవలసిన విధముగా తమ
 ఆచారముప్రకారముగానలాములనుజేసి తమ దేశ భాష్యమైన
 గ్లోబ్సుభాషను పలుకరించి నామథేయమును జెప్పువలసినదని
 కోరిరి. గ్లోబ్సువర్యాదులు మాట్లాడడు నూటలను తన బుద్ధి
 కుశలతలను, సంస్కృతపదములు కలియుచుండుట వలనను
 తెలుసుకొని తాను సన్యానకాలసునందుదాల్చిన శంకర
 రామానందస్వామి అని జెప్పేను. ఆ నూటలు మంత్రి
 వర్యాదులకు ఆశ్చర్యముగాక యేనుగువలన నిర్ణయించబడిన
 సుల్లానుగావన గజనీమహృదనిన్ని గజనీసుల్లాననిన్ని పిలు
 చుచు గజనీ మహామృదియదేశమని తమదేశమును పిలువ
 వలయునని ఆజ్ఞలమయిచ్చి అందరకు తెలియునటుల అన్ని

దేశములయందును దండోరా మూలమున తెలియబరచి
తాము గజనీమహామృదని పిలుచుచు మహామృదీయ రాజ్య
మును తమ మతానునొరముగా నుల్లానుజేత రాజ్యమును
పాలింపజేయుచుండిరి. రామశర్వ జగనీమహామృదనిపేరుతో
రాజ్యమును పాలించుచు ఒకనాటి రాత్రికాలమునందుభార్య
లను జూడవలయునని కోరికగలవాడై ఆంతఃపురమునకు
వెళ్ళును.

వెనుకటి నుల్లానునకు రెండువందల యేబదిమంగి
భార్యలుగలరు. వారి మతానునొరముగా నుల్లానుగా పరి
పాలనముజేయువాడే వారలకుభర్తగా పరిగణింపజేయుతా
రమగలదు, జగనీమహామృదుతమఱంతఃపురమునకువచ్చ
నని వార్తరాగానే వారలందరును అభ్యంగనాదులను జేసి
శుచిర్మాతులై రంభాదులవలె ఆలంకరించుకొని తమభర్తకు
యెదురుగావెళ్ళి తమమతానునొరముగా వందనాదిగౌరవము
లతో పెద్దభార్య గృహంబునకు తీసుకొనివచ్చి కూర్చుండ
బెట్టి నరసనల్లాపములనుజేయుచు చందనకర్మారాది తాంబూ
లములనుయిచ్చి తామును తమలపాకులు నమలుచు భర్త
నోటినుండి తమలమును తాముదీసుకొని తినుచు శృంగారాది
విలాసములతో మన్మధకీర్తిదావిలాసములతోను నూతన పురు
షుడున్ని, మన్మధాకారుడున్ని, నూతన యవ్యసపురుషుడైన
తమభర్తతో రాత్రులను తృటికాలములో గడవుచు గజనీ
మహామృదును కామినీ మోహశక్తునిగాజేసి కొంతకాలమును
ముహూర్తమాత్రముగా గడుపుచుండిరి. ఒకనాటి కాలము
నందు గజనీమహాదు ఒంటరిగా పుష్పవనమునందు తిరు
గుచు—“నేను అచిరాలముననే పరమేశ్వరుని కరుణపలన

ఈ మహామృదీయ మతాచారములను, భాషాగ్రంథములను
గ్రహించి మతానునొరముగా రాజ్యమును పాలించుచుంటిని.
గాని విశ్వేశ్వరుడు నాకు చాలా ద్రోహమునుజేసి ప్రపంచ
మున వారిని ముట్టుకొన్న యెదల ప్రాయశ్చిత్తమును జేసు
కొనవలసిన మహామృదీయు వంశమునంమగలపి నాశోత్సియ
వంశమును నిర్మాలనమును జేసెను. నేనుతటస్తముగా నుండి
మతమును కాపాడుకొనవచ్చునని తలంచినను ఈ మహామృ
దీయ వనితలు తాము నములుచున్న తమలమును నానోటి
యందుపెట్టి నేను నములుచున్న తమలమును తాముతిందురు.
అందువలన నేను మతభ్రష్టుడను అగుటయేగాక కులద్రోహినై
తల్లిదండ్రాదిపిత్రువర్గములవారికి శాశ్వతవరకకూపములందు
పడవేసినవాడనైతిని. నేను మతభ్రముడనగుటయేగాక సిత్తు
మాత్రువర్గములవారికి తీరనిదుఖమును కలుగుజేసితి ” నని
విచారించుచుండగా రంధ్రాన్వేషణము జేయుచున్న రాక్ష
సులు ఆ తదనుకనిపెట్టి గజనీమహామృదునందు ఆవేశమై
కూరములగు పనులను జేయించుండిరి.

ఒకనాటి కాలమునందు మహామృదు సభామందిరము
నకువెళ్ళి మంత్రి, సేనాధ్యక్ష, సామంతాదులను జూచి,
” ఓ ఆమాత్యాదులారా । మన మహామృదీయ మతము
నకున్న హిందువల మతమునకున్న సహజవైరముగదా
వారు విగ్రహములను ఆరాధించెదను. మనకు విగ్రహాధన
జేయవారలు వైరులే గావున భారతభూమియందుగల విగ్ర
హములను, లింగములను నున్నసైనికులను పంపించి పెరికించి
తెప్పించి మనకోటలోపల పడవేయించవలసిన ” దని జెప్పి

ఆజ్ఞాదులను జారీచేయించి తానుతంతఃపురమునకువెళ్ళితంతఃపుర కాంతలతో వినోదముగా కాలమును గడుపుచుండెను.
“మతము విడచిన మానవుడున్న, మబ్బువిడచిన యెందుయున్న క్రూరముగా నుండు ” నని ఆర్యలు జెప్పియున్నారు.
ఆవిధముగానే గజనీమహమృదు తనసైనికులకు ఆజ్ఞ యుచ్చివున్నాడు ” ఆని సూతముని జెప్పగానే శౌనకాది మహామునులువిని—“మాతమునీంద్రా ! తరువాత జరిగిన వృత్తాతము జెప్పవలసిన “శౌనకాదులు కోరిరి.

గజ నీ మహమృదునకు

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి దర్శనము యిచ్చట

“ మహామునులారా ! గజనీమహమృదు ఆజ్ఞననునరించి సేనాధ్యక్షులు రథ గజ తురగ పదాచులను వెంటబెట్టుకొని హిందూదేశమువిాదకు హరాత్తగావెళ్ళి దేవాలయములందు ప్రపచేశించి విగ్రహాదులను, లింగములను ఉండబెరకి తెచ్చి కోటలో పడవేయుచుండిరి. ఈ విధముగాదెచ్చిన విగ్రహములలో వేంకటేశ్వర విగ్రహముకూడా గలదు. మైచ్చులు విగ్రహాదులను దెచ్చటవలన దేవతలకు అర్చనాదులను జేయువారు గజనీదేశమువచ్చి మహమృదునకు వార్తమూలముగా విన్నపములను జేసుకొనుచుండిరి. ఈ విధముగాకొంత కాలముజరిగినపిమృటమహమృదునకుయుక్తవయస్సువచ్చిన అతిసాందర్భముగా కుచూర్తెగలదు. ఆమె అంతఃపురమును రాజసేవకులు బహు జాగరూకతతో కాపలాను కాయుచుండిరి. ఒకవాటిఅర్థరాత్రికాలమునందువేంకటేశ్వరస్వామి

మానవరూపమును దాల్చిక న్యాంతఃపురమునకువెళ్ళి ఆకన్య కనులేపి తనవృత్తాంతమును జెప్పి తానువమ్మచుండునటుల అన్యలకు తెలియకుండ జాగ్రత్తగా నుండునటులజెప్పివెడతి పోయెను. ఇట్లు కొంతకాలము జరిగిన పిమ్మట ఒకనాడు కన్యాంతఃపురమునందు రాకుమార్తైతో పర పురుషుడు మాట్లాడు చుండుటనురక్షకభటులువినిఅ సంగతినిమహమ్మ దునకు జెప్పిరి. అంతఃపురరక్షకులు జెప్పినమాటలనుగజనీ మహమ్మదువిని కొపావేశముగలవాడై మంత్రివర్యాదులను వెంటబెట్టుకొని కన్యకయ్యుక్క అంతఃపురమునకువచ్చి పర నుండిఖ్యదుమునుదీసితనపుత్రికమునెక విధములుగా—“నీసౌధ మునకు వచ్చిన పురుషుడెవ్వడో జెప్పవలసిన”దనిఅడిగెను. ఆకన్యక మారుపలుకనందున మహమ్మదు మితిమిహినాగ్ర హము గలవాడై పత్రికయ్యుక్క కేశబంధములను జ్ఞటుకొని కంఠమును తెగవేయటకు ఖ్యదుమునుయెత్తి నరకబోగా వేంకటేశ్వరస్వామియొక్క విగ్రహము మనిషివలె నడచివచ్చి మహమ్మదు యెత్తిన ఖ్యదుమును బట్టుకొని—“ఓమహమ్మదూ! నీవనావలన బలవంతముగా పరమును పొందిమతభ్రముడై రాజ్యమునుపొందిసుఖముగానుండక నీ న్యమతమునుపాడు జేముచుంటివి. విగ్రహములను, దేవాలయములను పాడు జేముచుంటివి, పొందూమతమును ద్వేషించి దూషింపు చుంటివి. నీకు బుద్ధిని జెప్పుటకు ప్రథ్యక్షమైతిని. నీవయెన్న దును పొందువలను బాధించక బుద్ధిని తెచ్చుకొని విగ్రహ రాధకులైన ఆర్చకులు నీదర్శనముకొరకు యిచ్చటనే నివ సీచివున్నారు. వారలకు వర్తమానములను జేసి వారిని

గౌరవించి వారి విగ్రహములను, లింగములను యిచ్చి “వారికి సంపోర్క ణాది ఖర్చులని చ్చి పంపించి వేయుము” అని జెప్పి ఆ వ్యిగ్రహముయథాసానమునకు వెళ్లినిలుచుండెను. ఈచ్ఛిత మును అందరు నుజూచి ఆశ్చర్యముజంది భగవంతునకు వండనములుజేసి మహామృదునుజూచి—“ఓ సుల్తానూ! నీవు అదృష్టవంతుడవు. భగవంతుని ఆజ్ఞను శిరసావహించి వెంటనే అర్చకులరావించి వారి వారి విగ్రహములని చ్చి పంపించి వేయుము” అని జెప్పిరి.

గజనీమహామృదు వేంకటేశ్వరునకు
తనకుమారెనిచ్చి గౌరవించి పంపుట
గజనీమహామృదు భగవంతుడు వేంకటేశ్వర రూపమున
ప్రపత్యక్షమైనందుకు నంతోషమునుపొంది తానుచేసిన తెలివ
తక్కువపనులకున్న, మతద్వేష కార్యములకున్న చాలా
కాలము విచారించి తనదర్శనముకొరకు నిరీక్షించియున్న
ఆ యా గ్రామవానులను, అర్చకులను రావించి వారివారి
అచారములను, భగవంతునకు జదుగుచుండెడు రంగభోగాద
వత్సవములకు కావలసిన ఖర్చులను సంపోర్కణకుజరుగవలసిన
ఖర్చులను వారి అచారాదులను తెలుసుకొని వారి విగ్రహ
లింగములను, వారి ఖర్చులకు యివ్వవలసిన పొన్నును యిచ్చి
గౌరవించి పంపించి వేయగా వేంకటేశ్వరుని అర్చకులువచ్చి
సుల్తానునుజూచి మహామృదునకు నలాఘులనుజేసి—“అయ్య!
మేము త్రీ వేంకటేశ్వరస్వామిని పూజించుచుండెడి అర్చకు
లము, భక్తులము. మిఱు అందరి విగ్రహదులను యిచ్చి

ఖర్చులనుకూడా యిచ్చి పంపించివేసిరి. మావిగ్రహాదులను
కూడా మాకు యిప్పించవలసిన” దన జెప్పిరి.

ఏర్చుకులు జెప్పిన మాటలను వినివేంకటేశ్వరుని విగ్రహమునకు జేయవలసినగౌరాదులను గూర్చినభాషందిరము
నంఖగల మంత్రివర్యాదులతో విచారించి శ్రీ వేంకటేశ్వరు
నకు పరిచర్యజేయుటకు తనకుమార్తైను యిచ్చి సంపోక్షణాది
ఖర్చులకులక్షవరహాలును, రాగ భోగ నిత్యత్వవములకగు
ఖర్చులకునాలుగుగ్రామములను, అనేకములగుసువ్రాథరణ
ములను, నానాస్తాభరణాదులను యిచ్చి తనకుమార్తైకుగృహ
సంబంధమునకగు ఖర్చులను, రెండుగ్రామములను, రాజ
చిహ్నములను, గజ తురగ పదాదులను, అనేక విధములగు
గోవలను, గోగాంపభూములను యిచ్చి ఆలయాదుల నిర్మా
ణాది మరమ్మత్తునకు కావలసిన విశేషధనమును యిచ్చి
వేంకటేశ్వరుని విగ్రహమును నువ్వులంకారమైన పల్లకీ
యందు గూర్చుండబెట్టి పుండ్రండుమంది నౌకరులను భగ
వంతుని పల్లకీని మోయుటకు నియమించి తనకుమార్తైను
మరియుక అందలమునగూర్చుండబెట్టితనసేనాధ్యమునితగు
పరివారమును సహాయముగానిచ్చి కొంతదూరమువరకు వేంక
టేశ్వరస్వామిని తనఁమార్తైను సాగనంపి తాను తిరుగా
నగరమునకువచ్చి గజసీదేశమును మహామృదీయ మతాను
సారముగా పరిపాలనను జేయుచు హిందువులను తనదేశము
నకురప్పించిగొప్పడ్యేగములను యుచ్చచు, తమదేశస్తులను
హిందూదేశమునకు పంపించి వర్తకాదులను జేయించు
హిందూవులు మహామృదీయులు సహాదరులని గజసీమస్తులు

మహామృదీయు లందరకు జెప్పుచు సుఖముగా రాజ్యమును
పాలించుచుండెను.

శ్రీ మహాలక్ష్మీ వృత్తాంతము

శ్రీ మహాలక్ష్మీ, భూదేవి, అనిలాదేనిన్ని శ్రీ వేంకటేశ్వరుని
విగ్రహమునుమేచ్చలు కాలబలమువలన పట్టకొనిపోయినది
లగాయతు వేంకటేశ్వరునిదర్శనముకొరకు పొర్చించుచుండగా
కొంతకాలమునఁ నారదమహాముని శ్రీ మహాలక్ష్మీ సన్ని
ధికివచ్చి వందనము జేసి—“ ఓ తల్లి ! జగన్నాతా ! శ్రీమహా
లక్ష్మీ ! నీకు కట్టాక్షమువచ్చిన నీభక్తులను ఆషైశ్వర్యములను
యిచ్చేదవ, నిన్ను దలచినను, స్వరించినను, హజించినను
మానవులకు దుఃఖములుగాని, మనో వ్యాధులుగాని లేక సిరి
సంపదలలను యిచ్చేదు మహాతల్లివి. మహాదాతవు. నీవు
ఎల్లప్పుడు శ్రీ మహావిష్ణుని హృదయమునందు నివసించి
యుండుటవలననే శ్రీ మహావిష్ణువు నిత్యసంతోషియై ధైర్య
సాహసాది జయనమృద్భిగలిగి లోకములను రక్తించుటకును,
పోషించుటకును తగినవాడై నర్వవ్యాపియై, భక్తవరదుడై
యున్నాడు. ఓ తల్లి ! నీవు పరదేతవు. నీవే అనేకరూపము
లనుదార్పి ఆ యా రూపములతో హజింపబడుచు భక్తులకు
కోరిన కోరికలు నెరమేర్చుచు ఆషైశ్వర్యములను యిచ్చ
చుంటిని. అటువంటిమహాతల్లివి. నీకు తెలియనిరహస్యములు
ప్రపంచకమునందు లేనేలేవు. శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి గజనీ
మహామృదువునకు ప్రత్యక్షమై వరములనుయిచ్చి మహామృదు

చేత హజింపబడి మహావైభవముతో చతురంగ బలయుక్తుడై మహారాజ చిహ్నములతో మహమృదు కుమార్తెను తనకు పరిచారికిగా వెంటబెట్టుకొని వచ్చుచున్నాడు ॥ అని నారదముని జెప్పగానే శ్రీ మహాలక్ష్మివిని అశ్చర్యమున్న, విచారమున్న పొంది అన్యకాంతానక్తులైన పురమల నమ్మరాదు” అని పలికి అగ్రమమగలడై శేషాది పర్వతమునందు నిలువక శుక్రాశ్రమమునకువెళ్లి శుక్ర మహాబుషిచేతనిర్మింపబడిన పద్మకరములందు దాగుకొనివండెను.

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామిని నారదముని

మార్గమధ్యమమునందు దర్శించుట

నారదమహాముని శ్రీమహాలక్ష్మికి బీబీవృత్తాంతమును జెప్పి భూలోకమునకు నంచారము నిమిత్తము వెళ్లుచుండగా మార్గమధ్యమమునందు శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి మహావైభవముతో వచ్చుచుండుటను జూచి యెదురుగావెళ్లి వేంకటేశ్వరుని దర్శించి శ్రీ మహాలక్ష్మి వృత్తాంతమును జెప్పి శ్రీ స్వామిని శీర్షి శేషాది పర్వతమునకు తీసుకొనివెళ్లి సకలపరివారములనుఅందునివసించునటులజెప్పితగుపరివారమును బీబీని వెంటబెట్టుకొని శుక్రమహాబుషిశి ఆశ్రమమునకు వచ్చి శీర్షి దేవేంద్రాది దేవతలను, గగనభూపతినిరప్పించి శ్రీమహాలక్ష్మిని పూర్ణించగా శ్రీ మహాలక్ష్మి సంతోషమునుపొంది పైకివచ్చి శ్రీ వేంకటేశ్వరునకు సమస్కరిచి — “ నాథ ! నేను ఈ శుక్రాశ్రమమునందు నివసించియుండి మహాబుషిములచేతను, శ్రీ దేవేంద్రాది దేవతలచేతను, నాతండ్రిగారైన

గగనమహారాజుచేతను హాజింపబడుచు ఈ శుక్రమమునకు అలవేల్పుల మంగాపురముని ప్రజలు జెప్పుకొని హాజింపు నటులజేయుచు నీ నామమునుజపించుచుంసును.. నీను ప్రతి దినమునందునురాత్రికాలమునందు నాసన్నిధికివచ్చినావలన హాజాదులను పొందుచుండవలె ” నని పొర్చించెను.

శ్రీ మహాలక్ష్మీ జెప్పిన వాక్యములు శ్రీ దేవేంద్రాది దేవతలువిని సంతోషమునుపొంది శీర్ష వేంకటేశ్వరుని ప్రార్థించి శ్రీ మహాలక్ష్మీని శ్రీ అలవేల మంగాపురమును నిర్మించి శ్రీ అలవేలు మంగమాంబ యని నామముతో హాజిరపబడుటకు అంగీకరించ వలసినదని కోరిరి. దేవతలు మహాబుషుమలున్న శ్రీ మహాలక్ష్మీ కోరిన కోరికను, పొర్చిన లనుసిని ఆనందమునుపొంది శుక్రమమునందు శ్రీఅలవేలు మంగాపురముని పిఱువబడుచు శీర్ష అలవేల్పుల మంగమాంబ యని హాజింపబడుటకు అంగీకరించితాను ప్రతిదినముమంగాపురమురాత్రిభాగమునందువచ్చి హాజింపబడుచుంచుననిజెప్పి శ్రీ మహాలక్ష్మీని సంతోషపరచ దేవతాదులను వెంటబెట్టుకొని ఐన్నగారైన గోవిందరాజులవారి వద్దకుషేచ్చి గౌరవింప బడి బీబీని బీబీనాంచారమ్మను పేరుతో గోవిందరాజులవారి వద్దనుండి హాజింపబడుచుండునటులతన్నదారితోజెప్పి బీబీనాంచారమ్మనుజూచి—“ ఓ కాంతా ! నేను అలవేలు మంగాపురము ప్రతిదినమ వచ్చుచుందును. ఆప్యదునేను నీనన్నిధి వచ్చి నీ మేమనుచారములను తెలుసుకొందు ” నని జెప్పి బీబీనాంచారమ్మను నమ్మతింపజేసి తాను దేవతలను మహాబుషుమలను వెంటబెట్టుకొని సేపాద్యకొండమిదకువచ్చి దేత

తలచేతను మహాబుషుమలచేతను, మానవులచేతను హూజింహ బడుచు భక్తవత్సలుదనిన్ని. ప్రిత్యక్షదైవమనిన్ని మూడు లోకములయందును ప్రథ్యుతిగలవాడై దుష్టులను నంహరించుచు శిష్టులను రక్షించుండెను.”

శ్రీ పార్వతీ పరమేశ్వరుడు

“ శాంకాది మహామునులారా ! శ్రీ పార్వతీ పరమేశ్వరుడు తేజోరాశియగుజ్యాతాలింగరూపమును ధరించభూమందలము నందుంతటను లింగరూపమునప్రికాశించుచుండెసు. వాటిలో ముఖ్యములగు కొన్ని | పదేశములందుగల లింగములనుజెప్పుచున్నాను వినుడు.

“ పృథివ్యాపస్తేజో వాయు రాకాశాత్.”

అనబడుపంచలింగరూపములు 1. కంచిలో పంచలింగరూపముగానున్ని, 2. జంబుకేశ్వరమునఁదుజలలింగరూపముగానును, 3. ఆయణావలమునందు తేజోలింగరూపముగానును, 4. కాళహస్తియందు వాయులింగరూపముగానున్ని, 5. చిదంబరమునందు ఆకాశ లింగరూపముగానున్ని ప్రికాశించుండెను. జ్యోతిర్లింగములుగా ప్రకాశించుచున్న ప్రదేశములను జెప్పెవదను వినుడు.

శ్రో. సౌరాష్ట్రే సోమనాథం చ శ్రీకృతే మల్లికార్ఘునం ఉజ్జియన్యాం మహాకాల ఓంకారే మమ లేశ్వరం ప్రజ్యోతిస్యాం వైధ్యనాథం చ భాకిన్యాం భీమశంకరం సేతుబంధే తు రామేశం నాగేశం దారు కావనం

వారణాస్యాతు విశ్వేశం త్రైయపబకం గౌతమితటే
హిమాలయే తు కేదారం ఘృష్ణేశం చ విశాలకే
ఏతానిజ్యోతిర్లింగాని సాయంపొతః పతేన్నరః నర్వపాప
హరంచైవ నర్పవృశ్చక చోరాది నర్వబాధా నివారణం.

శ్రీ పార్వతీ పరమేశ్వరుడు అ యూ తావులయందు ప్రకా
శించుచు దుష్టులను సంహరించుచు భక్తులను రక్షించుచు
మానవులను ధర్మమార్గమున నడుచుకొనునటులజేయుచు
వైదిక ధర్మప్రకాశికుండై అభిహోకప్రియుండై ప్రిపంచకము
నంతను రక్షించుచుండెను,

శ్రీపరబ్యాహ్న న్యరూపమైన పరదేవత మహామాయా
ప్రకృతి రూపమున ప్రపంచకమునం దంతటను వ్యాపించి
యండి ఆ య్యాపదేశములయందు విగ్రహారూపమున ప్రకా
శించుచున్న ప్రదేశములను సూక్షముగా జెప్పుచున్నాను.
శ్రీమహాలక్ష్మీ జనార్థనస్యామిచేత ప్రతిష్టింపబడిన వంగ
దేశమునందుగలాది దేవతయగు శ్రీమహాకాళిక్రతుభయంకర
రూపమునుదాల్చి రాక్షసులను, దస్యులను సాధులనుబాధిం
చెడి దుర్ముర్దులను సంహరించుచు హిందూదేశమును
సంరక్షణ జేయుచుండెను. యిదియునుగాక అనేకప్రదేశముల,
యందు శ్రీ పర దేవత అనేకరూపముల తోను నామముల
తోను ప్రకాశించుచుండెను.

శ్రీ పరదేషత దాల్చిన నామములు

శ్రో. లంకాయాం కాంకరిదేవి, 2. కామూకీ కంచికాపురి.

ప్రధ్యమ్ము సింహాదేవి, 4. చాముండే కౌణచ